

POLITISK

Frie tanker, frie markeder, frie mennesker.

Et snevert verdenssyn presentert av Attac

Av [Anne Kristine Jensen](#) | 10. Mai, 2006

Marte Nilsen, Attac og internasjonal handel, tjenester og solidaritet. Snakker vi virkelig om de samme tingene?

For en drøy uke siden leste jeg en artikkel av Marte Nilsen, leder av Attac Norge, på nettavisen Næringsliv 24. Jeg ble interessert i artikkelen fordi hun hevdet i profilen sin at hun var opptatt av rettferdig handel og EUs tjenstedirektiv. Jeg er også veldig opptatt av nettopp disse spørsmålene, så jeg tenkte jeg kunne gi Marte og Attac en sjanse. Hvem vet, kanskje de var blitt mer informerte siden de annonserte at internasjonale selskaper var roten til alt vondt i verden?

Dessverre var artikkelen i typisk Attac-ånd, fullspekket av selvgod fagbevegelse retorikk anno 1930 og jevnlige referanser til frihandelens ondskap.

Så jeg undrer, hvordan er det mulig at Marte og jeg, med så like interesser, kan se verden med så forskjellige øyne?

Marte skriver, som riktig er, at Bolkestein direktivet, oppkalt etter en av få fornuftige EU politikere, har vakt enorme protester fra fagbevegelser og såkalte "sosiale" bevegelser i Europa. For disse organisasjonene, og Attac, handler det nemlig om et sosialt Europa, skriver Marte. Mitt spørsmål er derfor: hva betyr egentlig sosialt? Og sosialt for hvem? Det er iallefall ikke spesielt sosialt av fagbevegelsen å sette seg på bakbeina når det gjelder å slippe inn våre naboer i fra øst som ønsker å klippe håret til mormor eller pleie hofta til svigerfar.

Protestene bunner snarere i reinspikka interessepolitikk, og det er jo ikke spesielt overraskende at dette kommer i fra nettopp fagbevegelsen i vest-Europa. De er jo ikke spesielt begeistret for konkurranse utenifra, eller konkurranse i det hele tatt. Selv om denne konkurransen i fra øst, eller hvor som helst for den saks skyld, kan komme konsumenter som deg, meg, mormor og svigerfar med hofta til gode, er det i følge fagbevegelsen ikke det som er poenget. Poenget er at mange her i Norge vil befinne seg i en litt usikker posisjon med hensyn til jobb. Kanskje de må senke prisene litt? Kanskje de må smile litt mer på jobb? Yte litt mer service? Skrekk og gru! Nei, la oss heller beholde vårt "sosiale" Europa basert på interessepolitikk for de som er så heldige å bli hørt av de som bestemmer.

I et desperat forsøk på å skjule egeninteressen og vise "solidaritet" med mennesker i de landene som vil nyte spesielt godt av fri flyt av tjenester, hevder Marte at det hele vil lede til et såkalt "kappløp mot bunnen". Dette innebærer at det blir et press på lønningene både i de rike landene og i de fattigere landene, for å kunne tilby konsumenter tjenester med lave priser. Sammenlagt vil dette føre til høyere lønninger i de fattigere landene og delvis lavere lønninger i de rike landene. Hvis ikke dette er solidaritet med de mindre heldige i verden, så vet ikke jeg. All økonomisk teori peker mot en internasjonal harmonisering av lønninger, snarere enn et "kappløp mot bunnen".

Det er ikke mye solidaritet i Marte sin tankegang. Hvis Attac får viljen sin kan vi si ha det til Bollywood filmer, polske rørleggere og naboer i fra land vi knapt vet hvor er. Isolasjonisme er kjedelig, egoistisk og ikke spesielt lønnsømt. Bare se på USA sin politikk før 2. Verdenskrig.